UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitrvvivs Itervm Et Frontinvs

Vitruvius

Florentiae, 1513

Totius operis peroratio. Caput XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

Visual Library

tem pondus talentum quatuor milium, quod fit. C̄C̄C̄C̄ L̄X̄X̄X̄. pondo.

Totius operis peroratio. Cap. XXII.

E scorpiōibus & catapultis & balistis etiā q; testitudinibus & turribus, quæ maxime mihī uidebantur idonea, & à q bus essent inuenta & quemadmodum fieri deberent explicui, Scalarū aūt & carchesiorum & eorū, quorum rōnes sunt imbecilliores non necesse habui scribere, Hæc etiam milites per se solent facere, neq; ea ipsa omnibus locis neque eisdē rationibus possunt utilia esse, q differentes sunt munitiones munitiōibus, nationūq; fortitudines. Nāq; alia ratione ad audaces & temerarios, alia ad diligentes, aliter ad timidos machinationes debēt comparari. Itaq; his præscriptionibus siquis attendere uoluerit, ex uarietate eorū eligendo & in unā cōparationē conferendo non indigebit auxiliis, sed quascunq; res, aut rationibus, aut locis opus fuerit sine dubitatione poterit explicare. De repugnatoriis uero nō est scriptis explicandum, Non enim ad nostra scripta hostes comparant res oppugnatorias, sed machinationes eorum ex tempore solerti cōsiliorū celeritate sine machinis sæpius euertuntur. Quod etiā Rhodiensibus memoratur usu uenisse, Diognetus enim fuerat Rhodius Architectus & ei de publico quotānis certa merces pro arte tribuebatur ad honorē. Eo tēpore quidā architectus ab arado nomine Callias Rhodū cum uenisset acroasin fecit, exemplumq; protulit muri, & supra id machinā in carchesio uersatili cōstituit. qua helepolim ad mœnia accedentem corripuit & transtulit intra murum. Hoc

exemplar Rhodii cum uidissent admirati ademerunt diogneto quod fuerat ei quotānis cōstitutum, & eum hnoorem ad callian transtulerūt. Interea rex Demetrius qui ꝓpter animi pertinaciā poliorcetes est appellatus cōtra Rhodū bellū cōparādo Epimachū Atheniē sem nobilē architectū secū adduxit. Is aūt cōparauit helepolim sumptibus immanibus industria laboreq; summo, cuius altitudo fuerat pedū. cxxy. latitudo pedū lx. ita eā aliciis & oriis crudis cōfirmauit, ut posset pati plagā lapidis balista immissi pōdo. ccclx. Ipsa autem machina fuerat milia pōdo. ccclx. Cū aūt Callias rogaretur à rhodiis, ut cōtra eā helepolim machinā pararet, et illā (uti pollicitus erat) trā ferret intra murum, negauit posse. Nō. n. oia eisdē rōnibus agi possunt, sed sunt aliqua, quæ exēplaribus nō magnis, similiter magna facta habēt effectus, alia aūt exēplaria nō possunt habere, sed ꝑ se cōstituūtur, Nonnulla uero sunt, quæ in exēplaribus uidētur ueri similia, cū autē cresœre cœperunt dilabūtur, ut ēt possumus hinc animū aduertere. Terebratur terebra fōramē semidigitale, digitale, sesquidigitale, si eadem rōne uoluerimus palmare, facere, nō habet explicationē, semipedale aūt maius ne cogitandū quidē uidetur oīno, Sic itē quēadmodū in nōnullis paruis exēplaribus factū apparet, in non ualde magnis fieri posse uidetur, nō tamē eodem mō in maioribus id conseq pōt. Hæc cū ā aduertissent rhodii eadē rōne decepti, q iniuriā cū contumelia Diogneto fecerāt, posteaq uiderunt hostē pertinaciter infestum, & machinationē ad capiendā urbē cōparatā, periculum seruitutis metuentes, & nil nisi ciuitatis uasti

tatem expectãdã, ꝓ buerũt Diognetũ rogãtes, ut auxiliaretur patriæ. Is primo negauit se facturũ, sed posteaq̃ ingeniuæ uirgines & ephœbi cũ sacerdotibus uenerunt ad deprecandum, tũc est pollicitus his legibus, uti si eã machinã cœpisset, sua esset. His ita cõstitutis, qua machina accessura erat, ea regione murũ ꝓtudit, & iussit oẽs publicæ & priuatim, quod q̃sq; haberet aquæ, sterœris, luti, per eã fenestrã ꝓ canales effundere ante murũ. Cũ ibi magna uis aquæ, luti, sterœris, nocte ꝓfusa fuisset, postero die helepolis accedẽs ante q̃ appropinquaret ad murũ in humida uoragine acta cõsedit, nec ꝓgredi, nec regredi postea potuit.

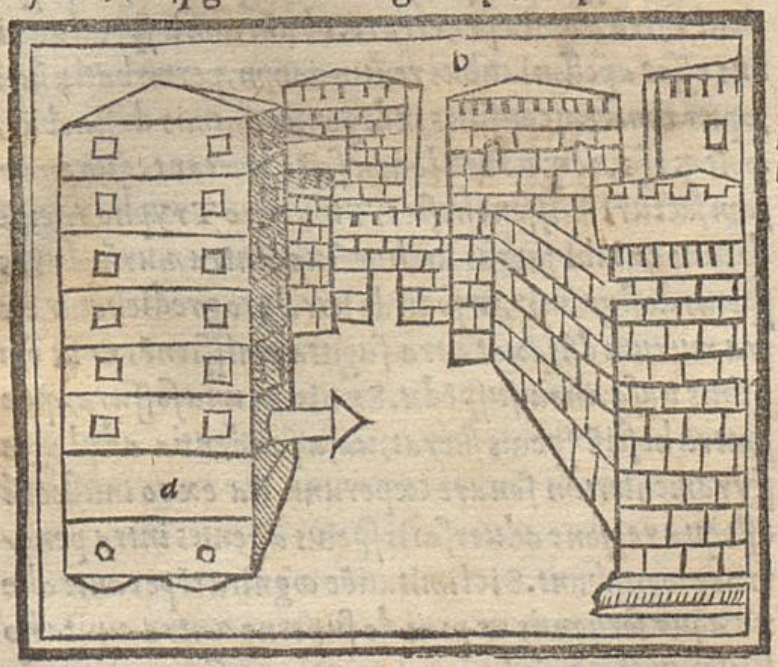

Itaq; Demetrius cũ uidisset sapiẽtia Diogneti se deceptũ esse cũ classe sua discessit. Tũc rhodii diogneti solertia liberati bello, publicæ gratias egerũt, honoribusq; oĩbus eũ & ornamẽtis exornauerũt. Diogenes

aũt eã helepolim reduxit in urbẽ, & in publico collocauit, & inscripsit. Diognetus è manubiis id populo dedit munus. Ita in repugnatoriis rebus nõ tantum machinæ sed ẽt maxime cõsilia sunt cõparãda. Non minus Chio cũ supra naues sambucarũ machinas hostes cõparauissent, Noctu chii terram, arenã, lapides ꝓiecerunt in mare ante murum. Ita illi postero die cum accedere uoluissent naues supra aggerationẽ, quæ fuerat sub aqua sederunt, nec ad murũ accedere, nec retrorsus se recipere potuerunt, sed ibi maleolis cõfixæ incendio sunt cõflagratæ. Apolloniaquoq; cũ arcũsideretur, & specus hostes fodiendo cogitarent sine suspitione intra mœnia penetrare. Id aũt cum à speculatoribus eſſet apolloniatibus renunciatum, perturbati nũcio ꝓpter timorem consiliis indigentes animis deficiebãt, q̃ neq; tps, neq; certum locum scire poterant, quo emersum facturi fuissent hostes, Tum uero Trypho Alexãdrinus qui ibi fuerat architectus, intra murũ plures specus designauit, & fodiẽdo terrã progrediebatur ex tra murum dũtaxat citra sagittæ emissionẽ, & in omnibus uasa ænea suspẽdit. Ex his in una fossura, quæ contra hostiũ specus fuerat, uasa pendentia ad plagas ferramentorum sonare cœperunt. Ita ex eo intellectũ est, qua regione aduersarii specus agentes intra penetrare cogitabant. Si climitatiõe cognita tẽperauit ahena aquæ feruentis & picis de superne contra capita hostium, & sterœris humani & arenæ cõctæ candẽtis, de in noctu pertudit crebra foramina, & per ea repente perfundendo, qui in eo opere fuerunt hostes omnes necauit. Item Massilia cum oppugnaretur, & numero su-

pra. xxx. ſpecus tum agerent. Maſſilitani ſuſpicati, to tam quæ fuerat ante murũ foſſam altiore foſſura de preſſerunt, ita ſpecus oẽs exitus in foſſam habuerunt. q̃bus aũt locis foſſa nõ potuerat fieri intra murũ ba rathrũ ampliſſima lõgitudine & amplitudine, uti piſci nam fœrunt cõtra eum locum, qua ſpecus agebantur. Eamq; è puteis & è portu impleuerunt. Itaq; cum ſpe cus eſſet repente naribus apertis, uehemens aquæ uis immiſſa ſupplantauit fulcturas, quiq; intra fuerũt, & ab aquæ multitudine, & ab ruina ſpecus, oẽs ſunt oppreſſi. Etiã cum agger ad murum cõtra eos cõpara retur, & arboribus exaſis, eoq; cõllocatis, locus opibus exaggeraretur, baliſtis uectes ferreos candentes in id mittendo totam munitionem cœgerũt cõflagrare. Te ſtudo autem arietaria cum ad murum pulſandum ac ceſſiſſet demiſerunt laqueum, & eo ariete cõſtricto p tympanum ergata circumagentes, ſuſpenſo capite eius non ſunt paſſi tangi murum, Deniq; totam machinã candentibus malleolis & baliſtarum plagis diſſipaue runt. Ita hæ uictoriæ ciuitates, non machinis, ſed cõn tra machinarũ rõnẽ architectorum ſolertia ſunt libe ratæ. Quas potui de machinis expedire rationes pa cis belliq; temporibus, & utiliſſimas putaui in hoc uo lumine perſeci. In prioribus uero nouẽ de ſingulis ge neribus, & partibus cõparaui, uti totum cœrpus omnia architecturæ membra in decem uoluminibus haberet explicata.

FINIS.